

STRESZCZENIE

W pracy przedstawiono wyniki badań nad wegetatywnym rozmnażaniem dalii z wykorzystaniem różnego typu sadzonek. Materiał doświadczalny stanowiły cztery odmiany dalii zmiennej: 'Berliner Kleene', 'Gea'; 'Orange' i 'Orietta', z których pobierano sześć różnych typów sadzonek: 'z piętka', 'bez piętki', 'wierzchołkowe', 'wierzchołkowe 'długie' 'środkowe' i 'boczne'.

Po ukorzenieniu się w szklarni roślin otrzymanych z różnego typu sadzonek, oceniono jakość systemu korzeniowego, poprzez zmierzenie długości korzeni oraz zważono część podziemną, zważono i zmierzono część nadziemną i policzono liście.

Największą średnią masę części nadziemnej tworzyły rośliny powstałe z sadzonek 'wierzchołkowych' i 'wierzchołkowych długich'. Rośliny powstałe z sadzonek 'wierzchołkowych', 'wierzchołkowych długich' oraz 'bez piętki' w pięcioletnim okresie ukorzeniania tworzyły najwięcej liści. Najmniej liści tworzyły rośliny otrzymane z sadzonek 'bocznych'. Najwyższe były rośliny powstałe z sadzonek 'wierzchołkowych długich'. Najmniejsze zaś były rośliny powstałe z sadzonek ciętych z kątów liści tzw. 'bocznych'. Najdłuższe okazały się korzenie roślin powstałych z sadzonek 'wierzchołkowych długich'. Najkrótsze zaś były korzenie roślin otrzymanych z sadzonek ciętych z kątów liści tzw. 'bocznych'. Biorąc pod uwagę typ cięcia i odmianę stwierdzono, że najdłuższe korzenie miały rośliny powstałe z sadzonek 'bez piętki' odmiany 'Orange'. Zdecydowanie najkrótsze korzenie miały rośliny powstałe z sadzonek 'bocznych' odmiany 'Berliner Kleene'.

Następnie otrzymane młode rośliny powstałe z różnego typu sadzonek, sadzono do gruntu i sprawdzano stopień przyjmowania się na miejscu stałym. Wszystkie rośliny uzyskane z sadzonek różnego typu mimo pewnych różnic w badanych parametrach, nadawały się do posadzenia do gruntu i na miejscu stałym przyjmowały się bardzo dobrze. Przyjęcia przekraczały 90%. Nie stwierdzono różnic w przyjmowaniu się roślin w zależności od typu sadzonki.

W czasie wegetacji badano proces tuberyzacji poprzez wykopywanie partii roślin w odstępach dwutygodniowych. W każdym z dziewięciu terminów zbioru określono masę części podziemnej i nadziemnej oraz masę i liczbę bulw.

Różny typ cięcia sadzonek dalii miał wpływ na rozpoczęcie procesu tuberyzacji. U roślin powstałych z sadzonek 'z piętka' wszystkich badanych odmian, tuberyzacja rozpoczęła się od razu po posadzeniu na miejsce stałe, u roślin wyrosłych z sadzonek

‘środkowych’ i ‘bocznych’ dopiero po 3–4 tygodniach. Po pojawieniu się bulw w karpie korzeniowej, proces tuberyzacji u roślin wyrosłych z sadzonek różnego typu przebiegał podobnie. Najintensywniejszy przyrost masy części podziemnej (korzeni i bulw) zaobserwowano w okresie skracającego się dnia w drugiej połowie sierpnia i na początku września.

Zarówno początek jak i cały proces tuberyzacji jest cechą odmianową i przebiegał w różnym tempie u różnych odmian.

Proces tuberyzacji dalii jest ściśle związany z przyrostem świeżej masy części nadziemnej. Przyrost masy części nadziemnej zmniejszał się pod koniec lipca i na początku jesieni (koniec sierpnia, wrzesień). W tym czasie intensywnie przyrastała masa bulw korzeniowych. Było to ściśle związane z długością dnia. Najbardziej intensywny przyrost masy części nadziemnej odbywał się przy dniu długim, natomiast masa części podziemnej zwiększała się w czasie skracającego się dnia w sierpniu i na początku września. Bardzo istotny wpływ na wzrost masy części nadziemnej i na proces tuberyzacji mają warunki meteorologiczne. Ciepłe, z umiarkowaną ilością opadów miesiące letnie korzystnie wpływały na przyrost świeżej masy części nadziemnej i podziemnej dalii.